

รายงานผลการประชุมคณะกรรมการด้านมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช

สมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๕ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส

ระหว่างวันที่ ๑๕- ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒

* * * * *

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติขอเรียนสรุปผลการประชุม ดังนี้

๑. การประชุมอย่างไม่เป็นทางการ ที่ประชุมอยู่ระหว่างจัดทำรายงานทบทวนการดำเนินการตามความตกลงว่าด้วยการบังคับใช้มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS Agreement) ครั้งที่ ๕ ซึ่งในการประชุมครั้งนี้ได้มีการหารือเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตามมาตรา ๖ ว่าด้วยเรื่องการยอมรับ เขตปลอดโรคหรือศัตรูพืชและเขตที่มีการระบาดของโรคหรือศัตรูพืชภายใต้ SPS Agreement โดยบราซิล สหภาพยุโรปและสหรัฐอเมริกาขอให้ประเทศสมาชิกแลกเปลี่ยนประสบการณ์และอุปสรรคในการปฏิบัติตามมาตรา ๖ ของ SPS Agreement รวมถึงทบทวนแนวทางปฏิบัติตามมาตรา ๖ ซึ่งได้จัดทำขึ้นเมื่อปี ๒๕๕๑ ทั้งนี้ ผู้แทนไทยได้แสดงข้อคิดเห็นต่อแนวทางปฏิบัติตามมาตรา ๖ โดยเสนอให้เพิ่มหน่วยงาน Aquatic Animal Health Service เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องการจัดทำเขตปลอดโรคในสินค้าประมง เพื่อให้สอดคล้องกับ OIE Aquatic Code

๒. การประชุมคณะกรรมการ SPS สมัยสามัญ ครั้งที่ ๗๕ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

๒.๑ การรายงานกฎระเบียบของประเทศคู่ค้าที่สำคัญ

๒.๑.๑ แคนาดาเสนอแนวทางการร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุนการกำหนดค่าปริมาณสารกำจัดศัตรูพืชตกค้างสูงสุด (Maximum Residue Limits: MRLs) ของ Codex โดยเสนอให้ประเทศสมาชิกพิจารณาสนับสนุนผู้เชี่ยวชาญเพื่อเสริมสร้างศักยภาพการทำงานของคณะทำงานร่วม FAO/WHO ในการกำหนดค่า Codex MRLs และเสริมสร้างความร่วมมือในการจัดทำข้อมูลประกอบการกำหนดค่า MRLs ของสารกำจัดศัตรูพืชที่ใช้ในพืชกลุ่ม Minor crops รวมทั้งผลักดันให้ประเทศสมาชิกกำหนดค่า MRLs ของสารกำจัดศัตรูพืชบนพื้นฐานความเสี่ยงและพิจารณาค่า Codex MRLs ที่มีอยู่มาปรับใช้ในกรณีที่ไม่มีการกำหนดค่า MRLs ของสารกำจัดศัตรูพืชภายในประเทศ โดยในที่ประชุมมีสหรัฐอเมริกา เปรู ชิลีและประเทศอื่นๆ อีก ๕ ประเทศให้การสนับสนุนประเด็นนี้

๒.๑.๒ อาร์เจนตินากล่าวถ้อยแถลงว่าด้วยปฏิญญาระดับรัฐมนตรีของ Southern Agricultural Council เรื่องสินค้าที่มีการปะปนของพืชตัดต่อดีเอ็นเอในระดับต่ำ (Low-level presence: LLP) โดยขอให้ประเทศสมาชิกพิจารณากำหนดแนวทางลดข้อกีดกันทางการค้าต่อการนำเข้าสินค้า LLP พร้อมทั้งขอให้พิจารณายอมรับแนวทางปฏิบัติของ Codex ว่าด้วยเรื่องการประเมินความปลอดภัยอาหารที่ผลิตจากพืชตัดแปลงพันธุกรรม (Recombinant-DNA Plant) โดยมีประเทศสมาชิกที่ให้การสนับสนุน ๘ ประเทศ ได้แก่ สหรัฐอเมริกา แคนาดา บราซิล แอฟริกาใต้ อูรุกวัย โคลอมเบีย ปารากวัย และฮอนดูรัส

๒.๑.๓ สหรัฐอเมริกาปรับปรุงกฎระเบียบเกี่ยวกับแนวทางการควบคุมการนำเข้าและการเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์เกษตรที่ผ่านกระบวนการทางเทคโนโลยีชีวภาพเพื่อให้มีความทันสมัยและรวดเร็วยิ่งขึ้นเพื่ออำนวยความสะดวกทางการค้า ทั้งนี้ สหรัฐอเมริกาได้แจ้งเวียนกฎระเบียบดังกล่าวให้ประเทศสมาชิกให้ข้อคิดเห็นแล้วเมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๒ ตามประกาศหมายเลข G/SPS/N/USA/3082 โดยเปิดรับฟังข้อคิดเห็นถึงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๒

๒.๒ ข้อกังวลทางการค้าระหว่างประเทศที่สำคัญและอาจมีผลกระทบต่อไทย

๒.๒.๑ การกำหนดปริมาณสูงสุดของสาร Glycidyl esters, 3- MCPD และ 3- MCPD Esters ในสินค้าอาหารและส่วนประกอบของอาหารของสหภาพยุโรป โคลัมเบียแสดงข้อกังวลต่อการทบทวนการกำหนดปริมาณสูงสุดของสาร Glycidyl esters, 3- MCPD และ 3- MCPD Esters ในสินค้าอาหารและส่วนประกอบของอาหารที่มีส่วนผสมของน้ำมันปาล์ม ซึ่งอาจมีผลกระทบต่อส่งออกสินค้าอาหาร โดยมี ๖ ประเทศ ได้แก่ มาเลเซีย คอสตาริกา เอกวาดอร์ กัวเตมาลา ฮอนดูรัสและโกตดิวัวร์ ให้ความสนใจต่อประเด็นดังกล่าว ทั้งนี้ สหภาพยุโรปแจ้งว่าจากผลการประเมินของหน่วยงานความปลอดภัยอาหารสหภาพยุโรปพบว่า สารดังกล่าวมีความเสี่ยงต่อสุขภาพของมนุษย์ หากสหภาพยุโรปทบทวนปริมาณสูงสุดของสารเหล่านี้เสร็จแล้ว จะแจ้งเวียนให้ประเทศสมาชิกทราบและเปิดรับฟังข้อคิดเห็นต่อไป

๒.๒.๒ การให้ระยะเวลาเปลี่ยนผ่านในการปรับลดค่า MRLs ของสหภาพยุโรป โคลัมเบียและประเทศสมาชิกอื่นๆ อีก ๑๒ ประเทศรวมทั้งไทยได้แสดงข้อกังวลต่อระยะเวลาเปลี่ยนผ่านในการปรับลดค่า MRLs ของสหภาพยุโรปโดย (๑) ขอให้สหภาพยุโรปขยายระยะเวลาเปลี่ยนผ่านในกรณีที่ปรับลดค่า MRLs จากเดิมกำหนดไว้ที่ ๖ เดือน ซึ่งไม่เพียงพอสำหรับการปรับตัวของเกษตรกรและการพิจารณาหาสารทดแทน (๒) ขอให้สหภาพยุโรปแจ้งเวียนการยกเลิกการขึ้นทะเบียนสารกำจัดศัตรูพืชภายใต้กรอบ SPS และ TBT เนื่องจากหากมีการปรับลดค่า MRLs จะมีผลกระทบต่อส่งออกสินค้าเกษตรไปยังสหภาพยุโรป และ (๓) แสดงข้อกังวลต่อการปฏิบัติที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างภายในประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปและประเทศที่สาม เนื่องจากประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปจะได้รับการแจ้งเตือนก่อนทำให้มีระยะเวลาเปลี่ยนผ่านที่ยาวนานกว่าประเทศที่สาม ทั้งนี้ ผู้แทนสหภาพยุโรปชี้แจงว่าระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน ๖ เดือนสำหรับประเทศที่สามเป็นไปตามข้อกำหนดของสหภาพยุโรป โดยการยกเลิกการขึ้นทะเบียนสารเป็นประเด็นภายในประเทศสมาชิก สหภาพยุโรป ซึ่งหากไม่มีการปรับลดค่า MRLs จะไม่มีผลกระทบต่อประเทศที่สาม ดังนั้น จึงเห็นว่าการแจ้งเวียนการยกเลิกขึ้นทะเบียนสารกำจัดศัตรูพืชภายใต้กรอบ TBT นั้นเพียงพอแล้ว

๒.๒.๓ กฎระเบียบว่าด้วยหลักเกณฑ์ในการจำแนกสารกำจัดศัตรูพืชที่เป็นสารขัดขวางการทำงานของต่อมไร้ท่อ (Endocrine Disruptors) ของสหภาพยุโรป ปารากวัยและสหรัฐอเมริกา ร่วมกับประเทศสมาชิกกว่า ๒๐ ประเทศรวมทั้งไทยกล่าวถ้อยแถลงแสดงข้อกังวลต่อกฎระเบียบฉบับนี้ โดย (๑) แสดงความกังวลต่อหลักเกณฑ์ที่จัดทำขึ้นบนพื้นฐานความเป็นพิษของสาร (๒) ขอให้สหภาพยุโรปพิจารณากำหนดค่า MRLs และ Import Tolerance บนพื้นฐานการประเมินความเสี่ยงและพิจารณาค่า Codex MRLs ที่มีอยู่มากำหนดใช้เพื่อลดอุปสรรคทางการค้า (๓) ขอให้สหภาพยุโรปขยายระยะเวลาเปลี่ยนผ่านมากกว่า ๖ เดือนในกรณีปรับลดค่า MRLs ของสารกำจัดศัตรูพืชที่เป็น Endocrine Disruptors และ (๔) ขอให้สหภาพยุโรปพิจารณาจัดทำร่างหลักเกณฑ์สำหรับข้อยกเว้น (Proposal for the Derogation) ของกฎระเบียบฉบับนี้บนพื้นฐานการประเมินความเสี่ยงอีกครั้ง ทั้งนี้ สหภาพยุโรปยืนยันว่ายินยรับข้อมูลเพื่อจัดทำ Import Tolerance ของสารกำจัดศัตรูพืชที่เป็น Endocrine Disruptors บนพื้นฐานการประเมินความเสี่ยง และจะให้ระยะเวลาเปลี่ยนผ่าน ๖ เดือนสำหรับการปรับตัวของประเทศที่สาม แต่จะไม่จัดทำร่างหลักเกณฑ์สำหรับข้อยกเว้นเนื่องจากประเด็นนี้ไม่ผ่านความเห็นชอบของประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป

๒.๒.๔ กฎระเบียบของจีน เรื่อง ข้อกำหนดให้มีใบรับรองความปลอดภัยสำหรับอาหารนำเข้าทุกชนิด สหรัฐอเมริกา ร่วมกับญี่ปุ่น กัวเตมาลาและสหภาพยุโรปได้กล่าวถ้อยแถลงแสดงข้อกังวลต่อกฎระเบียบฉบับนี้ โดยขอทราบความชัดเจนเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎระเบียบเนื่องจากมาตรการนี้กำหนดให้ต้องมีใบรับรองสำหรับสินค้าอาหารนำเข้าทุกชนิดซึ่งจะมีผลกระทบต่อส่งออกสินค้าไปยังจีน โดยจีนได้ประกาศขยายระยะเวลาการบังคับใช้กฎระเบียบไปจนถึงเดือนกันยายน ๒๕๖๒ ทั้งนี้ จีนยืนยันว่ามาตรการฉบับนี้จะไม่ส่งผลกระทบต่อการค้าสินค้าเกษตรและอาหารของประเทศสมาชิก โดยจีนอยู่ระหว่างการจัดทำร่างแนวปฏิบัติสำหรับการออกใบรับรองและการใช้ระบบใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์ (E-Certification) ภายใต้กรอบ

การประชุมคณะกรรมการโคเด็กซ์สาขาระบบการตรวจสอบและออกใบรับรองสินค้าอาหารนำเข้าและส่งออก (Codex Committee on Food Import and Export Inspection and Certification System, CCFICS) เพื่ออำนวยความสะดวกเรื่องการออกใบรับรองสินค้า

๓. การหารือทวิภาคีกับประเทศคู่ค้า

๓.๑ ออสเตรเลีย (๑) ออสเตรเลียแจ้งความประสงค์จะขอประชุมหารือทางไกล (Video Conference) ร่วมกับกรมวิชาการเกษตรเรื่องร่างเงื่อนไขการนำเข้าอะโวคาโดพันธุ์แฮส โดยขอให้ผู้แทนไทยประสานกรมวิชาการเกษตรเพื่อขอทราบกำหนดการที่แน่ชัดต่อไป (๒) ออสเตรเลียแจ้งว่าจะขอหารือเรื่องใบรับรองอาหารแปรรูปที่มีส่วนผสมของผลิตภัณฑ์จากโคและเจลาตินกับไทยในการประชุม SPS Expert Group ไทย-ออสเตรเลียในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๒ โดยผู้แทนไทยขอให้ออสเตรเลียจัดส่งข้อมูลเพิ่มเติมตามที่ อย. ร้องขอ (๓) ออสเตรเลียประสงค์จะส่งออกสินค้าพืชชายรังสีชนิดอื่นมายังไทย เช่น เซอร์รี องุ่น ผลไม้ตระกูลเบอร์รี่ (บลูเบอร์รี่และราสเบอร์รี่) โดยจะขอหารือเรื่องนี้กับไทยในการประชุม SPS Expert Group ไทย-ออสเตรเลียในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๒ (๔) ออสเตรเลียแจ้งว่าได้จัดทำรายงานประเมินความเสี่ยงสำหรับการนำเข้ากุ้งเสร็จแล้ว โดยอยู่ระหว่างการจัดทำร่างเงื่อนไขการนำเข้า (๕) ขอให้ผู้แทนไทยประสานกรมปศุสัตว์เพื่อแจ้งตอบหนังสือของออสเตรเลียเรื่องการคุ้มครองตรวจสอบและการตรวจทางจุลชีววิทยาสำหรับเนื้อและผลิตภัณฑ์จากเนื้อ และ (๖) ฝ่ายไทยสอบถามความคืบหน้าการเปิดตลาดเปิดปรุงสุกและสอบถามขั้นตอนการดำเนินงานภายหลังจากออสเตรเลียจัดทำรายงานทบทวนความเสี่ยงสำหรับการนำเข้าเปิดปรุงสุกจากไทยเสร็จ โดยออสเตรเลียแจ้งว่าได้เผยแพร่ร่างรายงานทบทวนความเสี่ยงสำหรับการนำเข้าเปิดปรุงสุกจากไทยลงในเว็บไซต์ของกระทรวงเกษตรและทรัพยากรน้ำของออสเตรเลียแล้ว และจะแจ้งเวียนต่อองค์การการค้าโลกเพื่อรับฟังความคิดเห็น หลังจากนั้นจึงจะหารือในรายละเอียดกับกรมปศุสัตว์ต่อไป

๓.๒ เกาหลีใต้ (๑) ติดตามความคืบหน้าการเปิดตลาดเนื้อโค โดยไทยแจ้งว่ากรมปศุสัตว์จะนำเรื่องนี้เข้าพิจารณาในคณะกรรมการด้านความปลอดภัยอาหารและประเมินความเสี่ยงสินค้าปศุสัตว์ในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๒ ทั้งนี้ เกาหลีใต้รับทราบและขอให้ไทยเร่งพิจารณาเปิดตลาดเนื้อโคให้เกาหลีใต้โดยเร็ว (๒) แสดงข้อกังวลต่อการส่งออกตู้สุกรมายังไทยเนื่องจากแหล่งผลิตที่ไทยตรวจรับรองได้หมดอายุ โดยเกาหลีใต้จะจัดส่งข้อมูลเพิ่มเติมให้ไทยพิจารณาโดยเร็ว (๓) ผู้แทนไทยติดตามความคืบหน้าการเปิดตลาดมะม่วงมหาชนก โดยไทยจะจัดส่งหนังสือแจ้งข้อคิดเห็นต่อร่างเงื่อนไขการนำเข้าให้เกาหลีใต้โดยเร็วและขอให้เร่งพิจารณาข้อมูลให้ไทย พร้อมทั้งขอให้เกาหลีใต้เดินทางมาตรวจมะม่วงมหาชนกในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๒ ซึ่งเกาหลีใต้รับจะเร่งดำเนินการให้ไทย (๔) ผู้แทนไทยสอบถามความคืบหน้าการพิจารณาระบบ Positive List มาบังคับใช้กับสินค้าประมงและปศุสัตว์ โดยขอให้เกาหลีใต้แจ้งความคืบหน้าให้ไทยทราบก่อนการแจ้งเวียนมาตรการต่อองค์การการค้าโลก โดยเกาหลีใต้จะประสานสอบถามไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและจะแจ้งความคืบหน้าให้ไทยทราบต่อไป

๓.๓ บราซิล ติดตามความคืบหน้าการเปิดตลาดสำหรับเนื้อโค เนื้อสุกรและโคมีชีวิต โดยขอให้ไทยจัดส่งรายงานการตรวจประเมินเนื้อโคให้แก่บราซิล และจัดส่งแบบสอบถามสำหรับเนื้อสุกรและโคมีชีวิตภายในเดือนสิงหาคม ๒๕๖๒ ตามที่ไทยและบราซิลได้ตกลงกันไว้ โดยหากบราซิลไม่ได้รับความคืบหน้าจากไทย บราซิลจะหยิบยกเรื่องนี้ขึ้นเป็นข้อกังวลทางการค้าในการประชุม SPS Committee ครั้งที่ ๗๖ ซึ่งจะมีขึ้นในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๒ ทั้งนี้ ผู้แทนไทยได้ชี้แจงขั้นตอนการนำเข้าสินค้าปศุสัตว์ของไทยและยินดีจะประสานกรมปศุสัตว์เพื่อติดตามความคืบหน้าต่อไป

๓.๔ ไต้หวัน ผู้แทนไทยขอให้ไต้หวันเร่งรัดกระบวนการอนุญาตนำเข้ามังคุดจากไทย ให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว ทั้งนี้ ไต้หวันแจ้งว่าได้ประกาศอนุญาตการนำเข้ามังคุดจากไทยแล้วตั้งแต่วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๖๒ โดยไต้หวันอยู่ระหว่างรอหนังสือจากกรมวิชาการเกษตรในการขอให้ไต้หวันส่งเจ้าหน้าที่มาประจำโรงอบไอน้ำที่ไทย

๓.๕ รัสเซีย ผู้แทนไทยติดตามความคืบหน้าเรื่องการเดินทางมาตรวจประเมินโรงงานผลิตสินค้าสัตว์น้ำของไทยจากผู้แทนรัสเซีย โดยไทยขอให้รัสเซียแจ้งตอบหนังสือทางการของกรมปศุสัตว์ซึ่งระบุ กำหนดการที่ไทยจะเดินทางไปตรวจประเมินสถานประกอบการผลิตเนื้อโคของรัสเซียและสอบถามความเป็นไปได้ของ รัสเซียในการเดินทางมาตรวจประเมินโรงงานผลิตสัตว์น้ำให้แก่ไทย เนื่องจากกรมประมงยังไม่ได้รับการประสานแจ้ง กำหนดการตรวจประเมินโรงงานผลิตสินค้าสัตว์น้ำจากรัสเซีย ทั้งนี้ ผู้แทนรัสเซียแจ้งว่าได้มีหนังสือทางการ ตอบกลับมายังกรมปศุสัตว์แล้วเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๒ ซึ่งในหนังสืออ้างถึงผลการประชุมคณะกรรมการร่วม ว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคีไทย-รัสเซีย ครั้งที่ ๗ ที่ระบุว่า “รัสเซียจะเดินทางมาตรวจประเมินโรงงานผลิตสัตว์น้ำ ของไทยและไทยจะขอข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับโรคอหิวาต์แอฟริกาในสุกรจากรัสเซีย โดยไทยจะเดินทางไป ตรวจประเมินโรงงานผลิตเนื้อโคและเนื้อสุกรของรัสเซียตามข้อมูลที่รัสเซียจัดส่งให้” ทั้งนี้ ผู้แทนรัสเซียแจ้งให้ผู้แทน มกอช. ทราบว่าจะขอหารือกำหนดการเดินทางตรวจประเมินกับไทยในระหว่างการประชุมคณะกรรมการร่วมว่า ด้วยความร่วมมือทวิภาคี ไทย - รัสเซีย ครั้งที่ ๘ และการประชุมที่เกี่ยวข้องซึ่งจะมีขึ้นในวันที่ ๑๕ - ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๒ ต่อไป

ข้อคิดเห็นของสำนักมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ

ในประเด็นการหารือทวิภาคีกับรัสเซียเพื่อขอติดตามความคืบหน้าเรื่องการเดินทางมาตรวจประเมิน โรงงานผลิตสินค้าสัตว์น้ำของไทยนั้น เนื่องจากทางรัสเซียเข้าใจว่าไทยจะเดินทางไปตรวจประเมินโรงงานผลิตเนื้อโค และเนื้อสุกรของรัสเซียและรัสเซียจะเดินทางมาตรวจประเมินโรงงานผลิตสัตว์น้ำของไทยตามผลการประชุม คณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคีไทย-รัสเซีย ครั้งที่ ๗ ทั้งนี้ มกอช. เห็นว่าการปศุสัตว์ในฐานะ หน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องการเดินทางตรวจประเมินสินค้าปศุสัตว์ควรหารือและหาข้อสรุปที่ชัดเจนร่วมกับ ทางรัสเซียก่อนการประชุมคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคี ไทย - รัสเซีย ครั้งที่ ๘ และการประชุมที่เกี่ยวข้องซึ่งจะมีขึ้นในวันที่ ๑๕ - ๑๖ สิงหาคม ๒๕๖๒

ที่มา : กลุ่มความตกลงความตกลงสุขอนามัยและสุขอนามัยพืชและอื่นๆ

กองนโยบายมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร